

PARTICIPATIEPLAN TOLBERTERVAART-NOORD

Rho Adviseurs

TER VASTSTELLING

23 OKTOBER 2025

INHOUDSOPGAVE PARTICIPATIEPLAN

1. Voorbereiding	2
1.1 Doel van het participatieplan	2
1.2 Achtergrond van de ontwikkeling	2
1.3 Reeds uitgevoerde participatie - Masterplan Leek-Tolbert	2
2. Doel en insteek participatie	3
2.1 Welke participatiemomenten zijn er?	4
2.1.1 Participatiemoment: inloopbijeenkomst	4
2.2 Voorbereiding participatiemoment	5
3. Uitnodigen en Communicatie	5
3.1 Belanghebbenden	5
3.2 Rol van de gemeenteraad	6
3.3 Manier van uitnodigen	6
3.4 Taakverdeling	6
4. Uitvoering	8
4.1 Opzet inloopbijeenkomst	8
5. Planning participatie	9
6. Kosten en capaciteit	9

1. VOORBEREIDING

1.1 Doel van het participatieplan

De gemeente werkt samen met Rho Adviseurs aan een omgevingsprogramma voor het gebied Tolbertervaart-Noord. Deze ontwikkeling komt voort uit het 'Masterplan Leek - Tolbert', dat is vastgesteld op 18 juni 2025.

Het ontwikkelen van een omgevingsprogramma doe je niet alleen. Een omgevingsprogramma vraagt niet alleen om samenwerking, maar ook om afstemming met omwonenden en andere belanghebbenden. Kortom, participatie.

In dit voorliggende participatieplan wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze participatie zal plaatsvinden bij het opstellen van een omgevingsprogramma voor de locatie Tolbertervaart-Noord.

1.2 Achtergrond van de ontwikkeling

De locatie Tolbertervaart-Noord bevindt zich aan de westzijde van de dorpen Leek en Tolbert. De gemeente onderzoekt of en zo ja hoe hier 250 – 840 woningen kunnen worden toegevoegd om te voorzien in de grote vraag naar woningen.

De woningbouwontwikkeling zit op dit moment in een verkennende fase. Arcadis heeft in opdracht van de gemeente Westerkwartier een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd en heeft in dat kader drie verschillende ontwikkelscenario's opgesteld voor Tolbertervaart-Noord. In het onderzoek is de aanleg van een rondweg en een parallelstructuur langs de A7 randvoorwaardelijk meegenomen.

In het omgevingsprogramma wordt nog geen definitief besluit genomen over de voorkeursvariant. Eerst wordt de locatie verder uitgewerkt middels een ruimtelijke en stedenbouwkundige verkenning. Hierbij wordt inzicht gegeven in de verkavelingsopzet, ontsluitingsstructuur, landschappelijke inpassing en verkeerskundige aansluiting op de toekomstige rondweg.

1.3 Reeds uitgevoerde participatie - Masterplan Leek-Tolbert

Op 18 juni 2025 heeft de gemeenteraad het Masterplan voor Leek-Tolbert vastgesteld. In het Masterplan zijn zeven prioritaire gebieden aangewezen. Eén van deze prioritaire gebieden betreft de ontwikkeling van woningbouw in Leek-Tolbert. In de voorbereiding van het Masterplan Leek-Tolbert heeft participatie plaatsgevonden. De participatie heeft zich gericht op het creëren van draagvlak en het actief betrekken van belanghebbenden bij de totstandkoming van het Masterplan. Er zijn hierbij twee vormen van participatie toegepast:

Interactieve werksessies met belanghebbenden

In deze sessies is input opgehaald over toekomstbeelden voor Leek-Tolbert richting 2040. Belanghebbende partijen zoals inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en andere betrokkenen konden actief meedenken over de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied.

Informatiebijeenkomst voor bredere publiek

Naast de interactieve werksessie met belanghebbenden is een informatiebijeenkomst georganiseerd voor overige geïnteresseerden. Tijdens deze bijeenkomst kregen zij eveneens de gelegenheid om hun visie op de voorgestelde ontwikkelingen te delen.

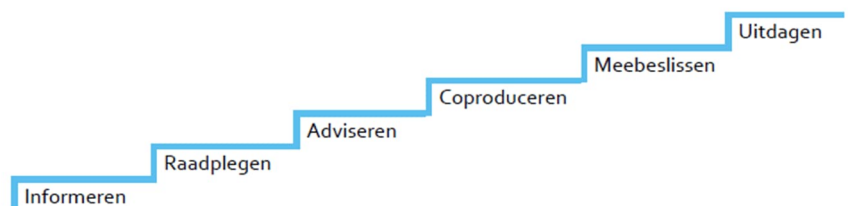
2. DOEL EN INSTEEL PARTICIPATIE

Participatie is het 'in een vroegtijdig stadium bijeenbrengen van kennis, ervaring en perspectieven én het betrekken van belanghebbenden bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit'. Het einddoel van participatie is om belanghebbenden te betrekken bij planontwikkelingen en het vergroten van draagvlak daarvoor. Dit betekent echter niet dat alle betrokken partijen het met elkaar eens moeten worden. Participatie betekent in hoofdzaak dat belanghebbenden uitgenodigd worden om aan het proces van planontwikkeling deel te nemen. Participatie zelf is daarmee ook een proces waarbij transparantie en verwachtingenmanagement van groot belang zijn. Met participatie kan het volgende bereikt worden:

- Planontwikkeling verrijken en verbeteren;
- Vergroten van de democratische legitimiteit en daarmee snellere besluitvorming;
- Betere besluitvorming, omdat alle belangen in beeld zijn en meegenomen kunnen worden.

Het participatieniveau kan verschillen per doelgroep en/of per fase van het project. De gemeente Westerkwartier hanteert in haar participatiebeleid 6 niveaus. Hoe hoger de positie op de trap, hoe groter de invloed van belanghebbenden en hoe intensiever het proces is. De participatietrap van de gemeente is weergegeven in figuur 1.

Op basis van het gekozen participatieniveau kan verdere invulling gegeven worden aan het participatieplan. Daarbij is het van belang in beeld te brengen wie belanghebbenden zijn, hoe en wanneer zij betrokken worden en hoe de inbreng verwerkt wordt.

Figuur 1 participatietrap gemeente Westerkwartier (bron: gemeente Westerkwartier)

In deze fase van het omgevingsprogramma voor Tolbertervaart-Noord is gekozen voor het participatieniveau *informer*. Er zijn op dit moment nog geen concrete inhoudelijke keuzes of maatregelen waarover geparticipeerd kan worden. De nadruk ligt daarom op het proces: het meenemen van belanghebbenden in de ontwikkeling van het omgevingsprogramma en het toelichten van de stappen richting vaststelling. Daarbij is verwachtingsmanagement essentieel — duidelijk wordt gemaakt welke onderwerpen wel en niet binnen het kader van het omgevingsprogramma vallen. Deze procesmatige insteek zorgt voor transparantie, begrip van het besluitvormingsproces en een realistisch beeld van de vervolgstappen, zonder verwachtingen te wekken over inhoudelijke besluitvorming of voorkeursvarianten.

2.1 Welke participatiemomenten zijn er?

Voor de participatie met de bewoners (inwoners, bedrijven en instanties) binnen het plangebied en de direct omwonenden en overige belanghebbenden wordt één participatiemoment georganiseerd.

2.1.1 Participatiemoment: inloopbijeenkomst

De participatie wordt vormgegeven als inloopbijeenkomst. Alle belanghebbenden worden geïnformeerd over het omgevingsprogramma Tolbertervaart – Noord. Er wordt inzicht gegeven in het proces, de keuze en opzet van het instrument Omgevingsprogramma en de afweging om te komen tot ontwikkeling van Tolbertervaart – Noord.

Alle relevante belanghebbenden worden uitgenodigd. De vorm van uitnodiging wordt afgestemd op de doelgroep (bijvoorbeeld nieuwsbrieven, projectwebsite, e-mails of persoonlijke benadering), maar het doel is voor iedereen gelijk: het betrekken van belanghebbenden bij de het proces van het omgevingsprogramma voor Tolbertervaart-Noord.

Toelichten Omgevingsprogramma Tolbertervaart-Noord

Belanghebbenden kunnen tijdens de inloopbijeenkomst informatie inwinnen over het doel en de opzet van het programma Tolbertervaart-Noord. Welk uitwerkingsniveau heeft het programma en hoe past het omgevingsprogramma in het totale ontwikkel- en besluitvormingsproces voor Tolbertervaart-Noord.

Om de participatie over het omgevingsprogramma zo laagdrempelig mogelijk en toegankelijk te maken voor alle inwoners, inclusief mensen die moeite hebben met lezen en schrijven, worden de volgende maatregelen genomen:

- Visuele communicatie: de plannen en processen worden toegelicht met grote overzichtskaarten, schetsen en pictogrammen. Teksten worden beperkt en waar mogelijk vervangen door beeldtaal.
- Gebruik van voorbeelden en referentiebeelden: abstracte thema's worden concreet gemaakt.
- Ruimte voor inbreng: mensen kunnen via een (digitaal) reactieformulier reageren op de plannen.

Voor de inloopbijeenkomst worden, afhankelijk van de te verwachten opkomst, drie tot vier tafels met informatie over het omgevingsprogramma ingericht. Per tafel zijn projectteamleden aanwezig om individuele

vragen te beantwoorden. Op deze wijze krijgt een ieder de mogelijkheid hun visie op de ontwikkeling te geven. Het is in deze fase van de ontwikkeling niet mogelijk om formeel een reactie op de plannen te geven.

De bijeenkomst is toegankelijk voor iedereen, zonder aanmeldplicht. Dit voorkomt drempels en zorgt ervoor dat ook mensen die op het laatste moment besluiten te komen zich welkom voelen. Wij vragen de belanghebbenden wel zich aan te melden om inzicht te krijgen in de te verwachten opkomst. Rho zorgt voor een verslag van de bijeenkomst, waarin het gevoel en de visie van de belanghebbenden wordt vastgelegd. Belangstellenden hebben, conform de huidige werkwijze, de mogelijkheid zich aan te melden voor een nieuwsbrief.

2.2 Voorbereiding participatiemoment

Het college van Burgemeester en wethouders stelt het participatieplan vast en wordt ter informatie toegestuurd aan de gemeenteraad.

Door middel van een advertentie in het huis-aan-huisblad, via een nieuwsbrief, via socials en via de projectwebsite wordt aangekondigd dat er een Omgevingsprogramma wordt gemaakt voor Tolbertervaart – Noord, hoe het proces er globaal uit ziet en de wijze waarop wordt geparticipeerd.

De participatie voor het omgevingsprogramma Tolbertervaart-Noord wordt georganiseerd als inloopbijeenkomst. De bewoners (inwoners, bedrijven en instanties) binnen het plangebied en de direct omwonenden, worden hiervan op de hoogte gesteld door middel van een brief. Ook wordt een aankondiging geplaatst in het huis-aan-huisblad, via een nieuwsbrief, via de socials en op de projectwebsite.

3. UITNODIGEN EN COMMUNICATIE

3.1 Belanghebbenden

We richten de participatie op verschillende stakeholders in de directe omgeving van het ontwikkelgebied. Dit betreffen de bewoners (inwoners, bedrijven en instanties) binnen het plangebied en de direct omwonenden en overige belanghebbenden. Voor deze verschillende groepen kan de aard van de betrokkenheid verschillen: sommigen ervaren vooral fysieke of visuele impact, anderen hebben een belang op het gebied van natuur, landbouw of leefbaarheid en weer anderen zijn woningzoekend.

3.2 Rol van de gemeenteraad

Hoewel het college formeel bevoegd is om het Omgevingsprogramma voor Tolbertervaart-Noord vast te stellen, ligt de kaderstellende en controlerende rol bij de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft daarnaast meerdere directe beslismomenten binnen het bredere traject van Leek-Tolbert. Zo heeft de raad besloten over het vestigen van de Wet voorkeursrecht gemeenten (2023) en het vaststellen van het Masterplan Leek-Tolbert (2025). Beide besluiten vormen de basis voor de verdere gebiedsontwikkeling.

De gemeenteraad beslist nog over het toekennen van een voorbereidingskrediet. Deze besluit stuurt de richting en financiële randvoorwaarden van het uitvoeringsprogramma.

In de latere fase ligt de nadruk op formele vaststelling en financiële borging. De raad stelt zowel het omgevingsplan als de grondexploitatie vast. Daarmee bepaalt de raad de juridische en economische randvoorwaarden voor de uitvoering van het Omgevingsprogramma.

Indien gewenst kan het programma in een raadsbijeenkomst nader worden toegelicht. Op die manier krijgt de raad de gelegenheid om vroegtijdig aandachtspunten of vragen mee te geven. Deze punten kunnen vervolgens door het college worden meegenomen in de uiteindelijke besluitvorming van het programma.

3.3 Manier van uitnodigen

Gerichte uitnodiging:

- De bewoners (inwoners, bedrijven en instanties) binnen het plangebied en de direct omwonenden worden persoonlijk benaderd voor de inloopbijeenkomst via een brief.
- Belangstellenden die zich hebben ingeschreven voor de nieuwsbrief worden per e-mail geïnformeerd.
- Ambtelijke organisaties, belangengroepen -en organisaties worden per mail geïnformeerd.

Algemene uitnodiging (brede bekendmaking):

- Een aankondiging wordt geplaatst op de 'gemeentepagina' in het huis-aan-huisblad.
- Een aankondiging vindt ook plaats via een nieuwsbrief, via socials en via de projectwebsite.

3.4 Taakverdeling

De uitvoering van de communicatie vraagt om afstemming tussen Rho Adviseurs en de gemeente. Een aantal taken moet nog nader worden verdeeld, in overleg met de gemeente Westerkwartier. Het gaat daarbij om de volgende onderdelen:

- **Verzending van de brieven:** de uitnodigingen aan direct omwonenden (inclusief omliggende instanties en bedrijven) worden verstuurd door de gemeente.
- **Plaatsing van het bericht in huis-aan-huisblad, nieuwsbrief, socials en projectwebsite**

de gemeente is verantwoordelijk voor het plaatsen van een uitnodiging voor de participatieavond in de huis-aan-huisblad nieuwsbrief, socials en projectwebsite.

- **Opstellen van de uitnodigingsteksten:** de gemeente stelt de brieven en de advertentie in het huis-aan-huisblad, nieuwsbrief, socials en projectwebsite op.
- **Klaarzetten en inrichting thematafels tijdens inloopbijeenkomst:** de gemeente verzorgt de inrichting van de inloopbijeenkomst en de (digitale) reactieformulieren. Rho is verantwoordelijk voor het beeldmateriaal. Bij elke thematafel staat een adviseur van Rho en een projectlid van de gemeente.
- **Ontvangst en verwerking van reacties:** het is van belang om vooraf duidelijk te maken wie tijdens en na de informatiebijeenkomst het aanspreekpunt is voor vragen en opmerkingen vanuit de omgeving, en wie verantwoordelijk is voor het verzamelen en analyseren van de ontvangen input. De *gemeente* is het aanspreekpunt, *Rho* is verantwoordelijk voor het verzamelen en analyseren en het opstellen van het verslag van de inloopbijeenkomst.

4. UITVOERING

4.1 Opzet inloopbijeenkomst

- **Type bijeenkomst:** inloopbijeenkomst
- **Vorm:** vrije inloop
- **Duur:** circa 2 tot 2,5 uur
- **Locatie:** dorpshuis of een grote zaal (afhankelijk van verwachte opkomst).
- **Aanpak:**
 - Afhankelijk van de verwachte opkomst, 3 tot 4 tafels met informatie inrichten
 - Per tafel zijn projectteamleden van Rho en gemeente aanwezig om individuele vragen te beantwoorden.
 - Aanwezigen kunnen op het omgevingsprogramma reageren via een (digitaal) reactieformulier.
 - Door Rho wordt een verslag gemaakt van de bijeenkomst.

5. PLANNING PARTICIPATIE

SCHEMATISCHE WEERGAVE PARTICIPATIETRAJECT

Fase	Activiteiten	Planning	Wie
Vorbereiding participatiemoment	- Interne afstemming - Inventarisatie belanghebbenden definitief maken - Vastleggen doel, rolverdeling en planning participatie - Communicatiestrategie en opstellen teksten uitnodigingen + overige media - bepalen inhoud, opmaak en productie panelen	6 weken	Rho/gemeente
Uitnodigen participatie	Versturen uitnodigingen + plaatsen uitnodiging in huis-aan-huisblad, nieuwsbrief, socials en projectwebsite	3 weken voorafgaand aan inloopbijeenkomst	Gemeente
Inloopbijeenkomst	- Afhankelijk van de verwachte opkomst, 3 tot 4 tafels met informatie inrichten - Per tafel zijn projectteamleden aanwezig om individuele vragen te beantwoorden - Reacties op het omgevingsprogramma kunnen schriftelijk (digitaal reactieformulier) worden gegeven - Er wordt een verslag gemaakt van de bijeenkomst	1 week	Rho/Gemeente
Verwerking input	- Analyse opgehaalde reacties - Opstellen participatieverslag	2 weken	Rho/gemeente
Afronding participatie	- Definitief participatieverslag	2 weken	Rho

6. KOSTEN EN CAPACITEIT

Voor de participatie worden de kosten en inzet per participatiemoment inzichtelijk gemaakt. Dit wordt op en later moment opgepakt met de gemeente.